Digitale Stad

Actieagenda 2023

Januari 2023
Versie 1.0

Inhoud

Visie Digitale Stad 3

Fundament 3

Governance 4

Samenvatting 4

Routekaart Digitale Stad 7

Onderzoek en innovatie 8

Sturen op Innovatie 8

Stimuleren van Innovatie 9

Samen ontwikkelen, samen beheren 10

Inwoner centraal in de dienstverlening: Common Ground. 10

Ander werk, vaardigheden, leven lang leren 11

Tekort op ICT-arbeidsmarkt 11

Verbinding digitaal talent en bedrijven 12

Ontwikkeling digitale vaardigheden ambtelijke organisatie 12

Dynamische Digitale economie 14

Infrastructuur in de buitenruimte 14

Data en de buitenruimte 16

Ontwikkeling van de interne digitale infrastructuur 17

Digitale weerbaarheid 20

Versterken digitale weerbaarheid in de stad 20

Versterken digitale weerbaarheid ambtelijke organisatie 22

Grondrechten en ethiek 24

Uthiek 24

Open Utrecht 25

Algoritmen 27

Digitale inclusie 28

Ontwikkelen van beleid met de partners 28

Digitale vaardigheden 29

Digitale middelen 29

Digitale toegankelijkheid 30

Bijlage: Voorbeelden 31

Visie Digitale Stad

De Digitale transformatie van de maatschappij was de aanleiding voor de Utrechtse raad om in 2021 de visie Digitale Stad vast te stellen. Digitalisering is niet meer weg te denken en speelt een centrale rol in maatschappelijk thema's. Bijvoorbeeld de cyber- en informatieoorlog rondom de Oekraïne crisis, de discussies rondom de mogelijke introductie van een Europees digitale ID als opvolging van de coronapas en de roep – naar aanleiding van de toeslagenaffaire – om transparantie over algoritmen.

Fundament

In het programma Digitale stad werken wij aan het fundament voor digitalisering in de opgaven van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen. In vrijwel al onze maatschappelijke opgaven speelt digitalisering een rol. We starten vanuit het programma daarom zelf geen nieuwe projecten en pilots op nieuwe onderwerpen, maar werken samen met de opgaven om digitaliseringsbehoefte mogelijk te maken. Om dit succesvol te doen hebben wij een basis nodig waarop we kunnen steunen. Deze basis bestaat uit doordachte werkwijzen, processen en kaders, we noemen dit het fundament. Binnen het fundament werken we van strategie tot uitvoering samen en delen kennis om zo effectiever en efficiënter tot digitale oplossingen te kunnen komen. Om het fundament structuur te geven hebben we zes sporen gedefinieerd om digitalisering te realiseren. Binnen deze sporen creëren we de faciliteiten en randvoorwaarden om digitalisering in de opgaven te realiseren:

- Onderzoek en innovatie;
- Ander werk, nieuwe vaardigheden en leven lang leren;
- Een dynamische digitale economie;
- Weerbaarheid van burgers en organisaties;
- Grondrechten en ethiek in de digitale tijd.
- Digitale inclusie

In Utrecht willen wij de kansen die digitalisering biedt, maximaal benutten om de opgaven in onze stad te realiseren en zo bij te dragen aan een gezonde leefomgeving voor iedereen. Digitalisering biedt enorme kansen. ……. Tegelijkertijd hebben wij als overheid de taak om te zorgen voor vertrouwen in de digitale wereld.

De indeling van de sporen in het fundament is in lijn met de Nederlandse Digitaliseringsstrategie 2.0 van de ministeries van Economische Zaken en Klimaat; Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties en Justitie en Veiligheid.

Digitaliseringsvraagstukken doorkruisen bestaande organisatiestructuren en opgaven. In alle digitaliseringstrajecten spelen deze sporen in meer of mindere mate een rol om succesvol te kunnen zijn. In verschillende coalities werken we hierin samen; zowel lokaal, regionaal, landelijk als internationaal. In de visie Digitale Stad (2021 – 2025) zijn deze sporen verder uitgewerkt.

Governance

De visie Digitale Stad loopt van 2021 tot 2025. Een herijking van de visie en de speerpunten vindt vanaf 2022 jaarlijks plaats. De onderliggende projecten en programma's worden toegelicht in een jaarlijkse actieagenda. De begroting en verantwoording is via de opgaven van Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen opgenomen in de P&C-cyclus. Sturing op de Digitale Stad vindt plaats via de ambtelijk ingerichte I(nnovation)-board. De I-board prioriteert de verschillende digitale initiatieven. Het programma heeft geen eigen bemensing. Rondom de sporen in het programma is een netwerk door de hele organisatie ingericht. Met de in het netwerk Digitale stad betrokken afdelingen en programma's wordt jaarlijks afgesproken wat in de actieagenda wordt opgenomen.

In 2023 ligt in de IPM portefeuille de absolute prioriteit bij wat we noemen 'de basis op orde'. Met name in het op orde krijgen van informatiebeheer. In de I-board is afgesproken dat deze activiteiten altijd voorrang krijgen boven de andere items uit de actieagenda Digitale stad. Door deze werkwijze kan het voorkomen dat onderwerpen op de actieagenda door de prioritering in de I-board en het onderliggende portfoliomanagementproces naar een volgend jaar opschuiven. In dat geval zullen we dat in de terugblik benoemen. We hebben in het samenstellen van de actieagenda hierop zo goed en realistisch als mogelijk geanticipeerd.

In de actieagenda geven we een terugblik met resultaten van het voorafgaande jaar en de geleerde lessen. Daarnaast kijken we met de Actieagenda 2023 vooruit naar wat we het komende jaar te doen hebben. In de bijlage vindt u voorbeelden van pilots, projecten en initiatieven die de afgelopen jaren bijgedragen hebben aan de digitale transformatie van de stad.

Samenvatting

Misschien wel de belangrijkste functie van het programma Digitale stad is samen werkend leren. De door uw raad vastgestelde visie geeft aan op welke zes aandachtsgebieden (dit zijn de zes sporen) ontwikkeling nodig is. De einddoelen van die ontwikkeling staan niet vast. De digitale transformatie van de maatschappij is dynamisch en door wat we al werkend leren, zien we ook steeds beter wat noodzakelijk, waardevol en haalbaar is. We zien nu, na twee jaar leren en experimenteren, waar de komende jaren kansen liggen om het echt anders en beter te doen met digitalisering. Tegelijk hebben we geleerd wat de moeilijkheden zijn om die kansen te realiseren. Per spoor geven we hier een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen.

Onderzoek en Innovatie

We zijn de afgelopen jaren gegroeid in kleine innovaties: een experiment uitvoeren, een pilot om te testen of iets werkt. We staan nu voor de stap om pilots en experimenten ook te laten leiden tot wijzingen en betere resultaten in het primair proces. En we kunnen de stap maken van kleine innovaties op onderdelen van ons werk, naar zogenaamde systeeminnovaties, waarbij voor een hele keten een nieuwe manier van werken wordt onderzocht. Dit vraagt nieuwe competenties en leiderschapsontwikkeling op het gebied van innovatie.

Het speerpunt *gebruiker centraal* is in onze visie dienstverlening scherper gemaakt: *inwoner centraal*. We stellen onze inwoners straks in staat om echt in regie te zijn van zijn gegevens, informatie en diensten en het wordt ook echt mogelijk om de inwoner een naadloze inclusieve klantreis te laten beleven over onze kanalen heen. Om die reden hebben we in Utrecht (maar ook in Nederland) een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening nodig: de Common Ground. We zitten midden in een proces waarin steeds meer applicaties op basis van Common Ground ontwikkeld en vervangen zullen worden.

Ander werk, vaardigheden en een leven lang leren.
Rondom de in 2021 opgerichte U-tech community scharen we steeds meer opleidings- en omscholingsinitiatieven om de ICT-kloof op de arbeidsmarkt te dichten. Met name door de krapte op de arbeidsmarkt hebben we minder ICT-banen gecreëerd dan begroot. Onder andere door nieuwe subsidiemogelijkheden gaan we onze aanpak intensiveren.

In de interne organisatie focussen we onze aandacht in 2023 met name op de basisvaardigheden op het gebied van informatiebeheer en gegevensbescherming. Door de introductie van Office365, de cloudtransitie, en de Wet Open Overheid ontstaat een heel nieuwe werkplek met nieuwe eisen voor de ambtelijke organisatie waarin we ze ondersteunen om daarin veilig, transparant en betrouwbaar te laten werken.

Dynamische Digitale Economie
De afgelopen jaren is de digitalisering in de buitenruimte gestaag gegroeid. Denk aan glasvezel, digitale bediening van bruggen en rioolgemalen, camera's en sensoren. Om het beheer en de beveiliging van al deze technologie goed op te pakken zetten we door met het inrichten van het beleidsveld digitale buitenruimte.

Data en 3D bieden de mogelijkheid om bij de implementatie van de RSU door simulatie, visualisatie en monitoring betere resultaten te bereiken. Dit vraagt in de komende periode eigenaarschap vanuit het primair proces op de gewenste en benodigde digitalisering. Ook vraagt het nauwere samenwerking tussen primair proces en IPM om de gewenste functionaliteit te realiseren.

We blijven middels een aantal grote IPM programma's werken aan de infrastructuur, processen en werkplek van de toekomst. Het gaat om de programma's werken 3.0, Cloudtransitie, Common Ground, Gegevensbescherming, Kik en de implementatie van de uitkomsten van de dataopgave.

Weerbaarheid
Internetcriminaliteit blijft groeien en dus is het weerbaar maken van inwoners, organisaties en de stad een blijvende uitgaging. We zetten de ontwikkelde programma’s voor ouderen, jongeren, kinderen en MKB’ers door en blijven stedelijke oefeningen houden.

Omdat in de buitenruimte steeds meer appratuur met het internet verbonden wordt (stoplichten, sensoren, bruggen, rioolgemalen etc.) groeit daar de beveiligingsuitdaging exponentieel. Beheer van het OT(operationele technologie) – domein gaat de komende jaren aandacht vragen.

Binnen de eigen organisatie staat het komende jaar in het teken van het overdragen van de opbrengsten van het programma Gegevensbescherming aan de staande organisatie.

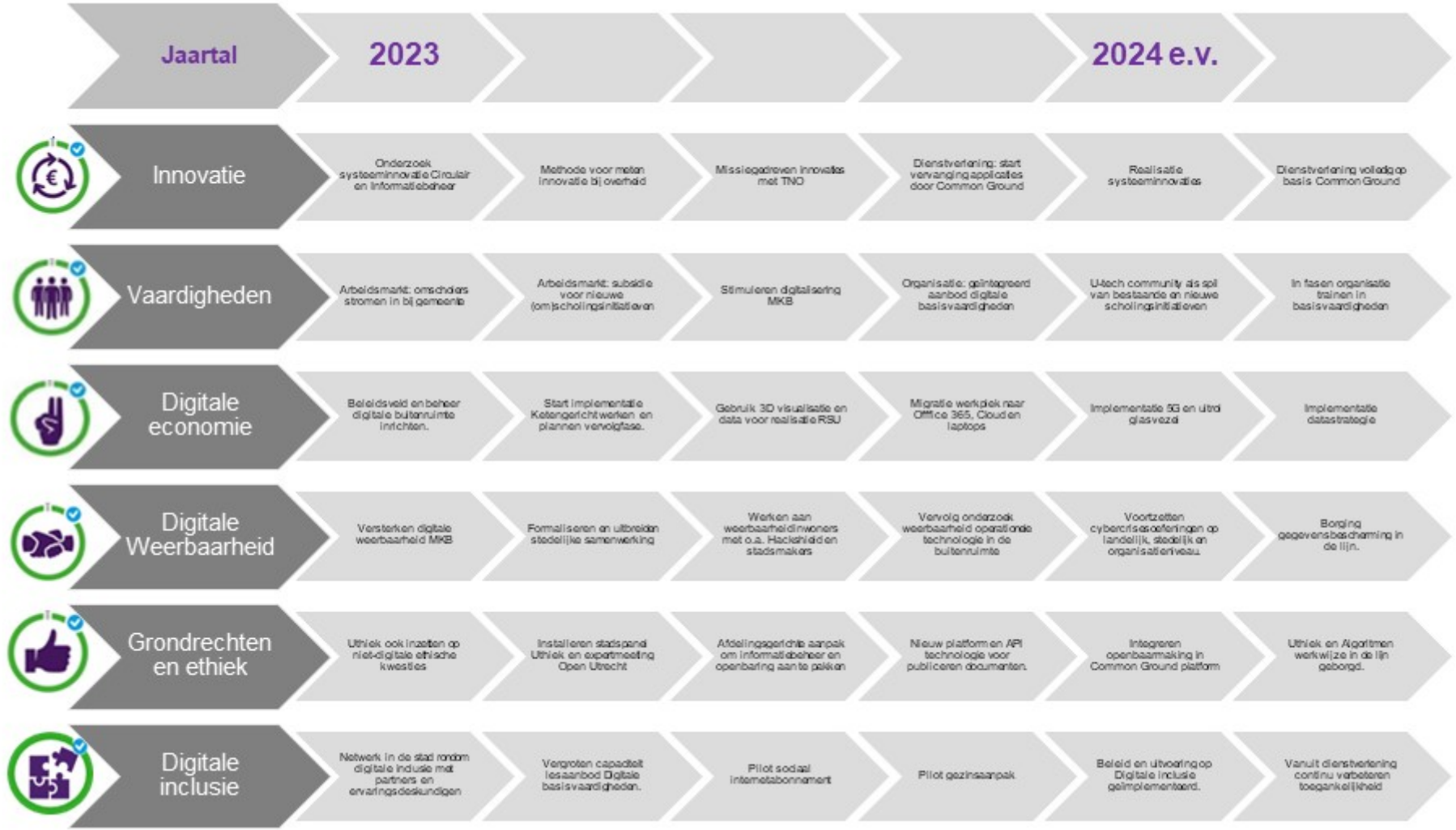
Grondrechten en Ethiek
De uitlegbaarheid van wat we doen is essentieel om het vertrouwen van de stad te houden. Het gebruik van camera’s en algoritmen heeft terecht de publieke aandacht. Onze Uthiek-aanpak zorgt ervoor dat we steeds uit kunnen leggen welke afweging we gemaakt hebben vanuit het Utrechts waardenmodel. Uw raad heeft kortgeleden ook voorgesteld om de Uthiek-aanpak breder in te zetten, niet alleen bij besluitvorming over digitale projecten.

De nieuwe Wet Open Overheid (WOO) stelt hogere eisen aan onze informatiehuishouding. Onze ambitie om een transparante gemeente te zijn vraagt om informatie op orde te hebben en deze gemakkelijk openbaar te maken. Hiervoor is het programma Open Utrecht gestart, één van onze belangrijkste prioriteiten op het gebied van digitalisering in de komende jaren. Een groot knelpunt in dit programma is het beschikbaar maken van tijd en capaciteit uit het primair proces om het informatiebeheer op orde te brengen.

Digitale inclusie
De komende jaren gaan we extra investeren in Digitale inclusie. We willen beter zicht krijgen op de problemen van inwoners die niet mee kunnen in de digitale samenleving. En daar willen we actie op ondernemen. We gaan het aanbod van opleidingen voor Digitale basisvaardigheden uitbreiden, en ook de mogelijkheden om middelen en toegang voor iedereen betaalbaar te maken.

Routekaart Digitale Stad

In onderstaande routekaart is per spoor aangegeven welke stappen we het komende jaar verwachten te maken en wat het eindresultaat in 2025 is. Deze stappen worden in de komende hoofdstukken verder toegelicht.

Onderzoek en innovatie

Missie: Samen met partners doorbraakinnovaties bereiken

- Speerpunt 1: we ontwikkelen vakmanschap voor innovatie
- Speerpunt 2: We ontwikkelen leiderschap ten aanzien van innovatie
- Speerpunt 3: We stimuleren het innovatief vermogen van kennisinstellingen, bedrijven en inwoners
- Speerpunt 4: We zorgen voor een evenwichtige verdeling van risico's en opbrengsten en zoeken de vermenigvuldiger (multiplier)
- Speerpunt 5: We stellen de gebruikers centraal

Sturen op Innovatie

Terugblik, resultaten en lessen

Innovatie kan van alle kanten komen: de werkvloer, middenmanagement, topmanagement, of van nieuwe wet- en regelgeving (bijvoorbeeld Omgevingswet, Wet Open Overheid). Deze verschillende innovaties vragen ieder om een andere sturing: kleine, stapsgewijze innovaties hebben een andere sturing en inzet nodig dan een grote systeeminnovatie die dwars door meerdere domeinen heen gaat. Er zijn veel goede voorbeelden van stapsgewijze innovaties (zie bijlage voorbeelden). De stap naar systeeminnovaties hebben we nog niet gezet. Drie factoren maken dat dit een moeilijke stap is:

- Bij systeeminnovaties is de toekenning van middelen een uitdaging door de substantiële bedragen die hiermee gemoeid zijn. Om die reden is het jammer dat een stimuleringsbudget van drie ton per jaar in het overdrachtsdossier in het coalitieakkoord niet is gehonoreerd.
- De rol van het middenmanagement is voor innovatie erg belangrijk. Innovaties vragen om een middenmanagement dat de beslissing durft aan te gaan om te vernieuwen en deze vernieuwing ook door het (vaak) taaie proces van implementatie van een product of proces kan leiden. Nieuwe producten en diensten vragen immers aangepaste werkprocessen, nieuw beheer, medewerking van de werkvloer en verschuivingen van budgetten. Door tijdsdruk en het gevoel dat het niet hun primaire taak is pakken middenmanagers dit vaak niet op.

Actieagenda 2023

Om de middenmanagers beter in staat te stellen innovaties te sturen ontwikkelen we in 2023 we de innovatiecapaciteiten van middenmanagers langs de lijn van de inhoud. Zo biedt het digitaliseren van de barcode voor gebiedsontwikkeling de mogelijkheid om de innovatie-vaardigheden van de betrokken managers in het primair proces te versterken.

Daarnaast stimuleren we in 2023 het vakmanschap op het gebied van innovatie ook bij andere doelgroepen:

- Voor gemeentelijke innovatie-adviseurs continueren we de bestaande intervisie.
- Voor de 28 GU-trainees bieden we via inwerkprogramma's methoden en instrumenten aan waarmee problemen op nieuwe manieren kunnen worden opgelost.
- Voor raadsleden en fractiemedewerkers kan desgewenst de masterclass digitalisering uit 2021/2022 herhaald worden.

Het realiseren van systeeminnovaties stimuleren we door kennis en kunde toe te voegen bij de opgaven circulariteit en informatiebeheer. Dit helpt deze opgaven en versterkt het fundament. Om dit te realiseren maken we begin 2023 een routekaart die ons laat zien in welke volgorde we daaraan kunnen werken.

- Tot slot is het belangrijk dat het management weet te formuleren op welk gebied innovatie gezocht wordt. Deze managementtaak is nog slecht gekend.

Stimuleren van Innovatie

Terugblik, resultaten en lessen

Naast de inzet op innovatiecapaciteit bij het management hebben we ook op de volgende manieren ingezet op innovatie:

- Op Europees en landelijk niveau wordt het begrip missie-gedreven innovatie gehanteerd. We verkenden in 2022 samen met TNO en gemeente Eindhoven wat het formuleren en leiden van missies voor het lokale niveau betekent.
- Om proactief te kunnen innoveren is inzicht nodig in 'wat eraan zit te komen'. Daartoe zijn verkenningen opgesteld naar technologische ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving tot en met 2026.
- In 2021/2022 hebben 14 trainees een verkenning gedaan naar het meten van innovatie. Dit bleek een lastige opgave. Ook in de marktsector - waar innovatie halszaak is – staat meten nog in de kinderschoenen.
- Utrecht
- De gemeente Utrecht heeft als grootaandeelhouder van de Regionale Ontwikkelmaatschappij (ROM) flinke invloed op het aantrekken van en investeren innovatief ondernemerschap.

Actieagenda 2023

In 2023 wordt een vervolg gegeven aan bovenstaande punten door:

- Het concept missie-gedreven innovatie toe te passen op het thema circulariteit om de eerder genoemde systeeminnovatie op dit thema te stimuleren.
- In 2023 de ontwikkelingen ten aan zien van (nieuwe) zakelijke modellen met inkoop te onderzoeken. In 2024/2025 volgt actualisatie van verkenningen als voorbereiding op de volgende coalitieperiode.
- In 2023 verder te werken aan het meten van innovatie. Dit doen we door het ontwikkelen van een overheidseigen methode om vernieuwing te meten met zowel harde als zachte indicatoren, zoals deze ook in het Utrechts Sturingsmodel voor komen. De metingen zullen allereerst gestoeld zijn op nu bestaande bronnen zoals het ICT-portfolio en de strategische en tactische inkoop-agenda's.
- Naast de deelname in de ROM Daarnaast is de gemeente aanjager van het innovatieve startup ecosysteem in regio Utrecht (Earth Valley, AI Hub Midden Nederland, Health Hub) en brengen zij veelbelovende organisaties die oplossingen bieden voor onze maatschappelijke vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, circulair en gezondheid.

Samen ontwikkelen, samen beheren

Terugblik, resultaten en lessen

Utrecht heeft een goed trackrecord als het gaat om ‘samen ontwikkelen’ met andere overheden (denk hierbij aan de producten Signalen, gemeenschappelijke datacatalogus e.d.). Maar na ‘samen ontwikkelen’ komt onvermijdelijk ’samen beheren’. Dit blijkt steeds een grote hobbel, waarvoor ook landelijke organisaties zoals ICTU, VNG, BZK en Logius nog naar oplossingen zoeken. De ontwikkelorganisaties willen niet beheren, en de beheerorganisaties zijn niet zomaar geneigd om nieuwe applicaties in beheer te nemen.

Actieagenda 2023

'Samen beheren’ van nieuw ontwikkelde producten en diensten over verschillende overheidslagen heen, vragen om nieuwe oplossingen. Via concrete vraagstukken zoals Digital Twin, Gemeentelijke Datacatalogus, Api-as-a-service en Common Ground, zoeken we naar deze oplossingen. Bij API-as-a-service heeft ICTU als ontwikkelende partij de verantwoordelijkheid genomen om op zoek te gaan naar een beherende partij.

Inwoner centraal in de dienstverlening: Common Ground.

Terugblik, resultaten en lessen

De Common Ground biedt ons niet alleen de mogelijkheid om flexibeler te vernieuwen, het stelt inwoners straks in staat om echt in regie te zijn van zijn gegevens, informatie en diensten en het wordt ook echt mogelijk om de inwoner een naadloze inclusieve klantreis te laten beleven over onze kanalen heen. Om die reden hebben we in Utrecht (maar ook in Nederland) een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening nodig: de Common Ground.
Afgelopen jaar zijn er binnen Utrecht veel mooie stappen in de Common Ground gezet. Zo is er een basisinfrastructuur gerealiseerd die het mogelijk maakt om nieuwe toepassingen in de Common Ground te realiseren. Als aftrap zijn er in 2022 twee nieuwe toepassingen live gegaan. Commutr en Signalen.

Met Signalen maken we een grote verbeterslag voor inwoners. Het is vanaf nu niet meer nodig om een hele selectie aan categorieën door te gaan voordat je gaat melden. Je kan eenvoudig je melding in een veld tikken en kunstmatige intelligentie zorgt ervoor dat het gerouteerd wordt naar de juiste afdeling. Uiteraard werkt het met deze techniek zo dat het systeem moet leren. Maar we verwachten wel dat dit snel steeds beter en nauwkeuriger wordt. De verwachting zelfs nu is al dat het start niveau ongeveer gelijk zal zijn aan het huidige niveau. Daarnaast is het systeem in de Common Ground ontwikkeld. Hierdoor wordt het in de toekomst steeds eenvoudiger om door te ontwikkelen maar ook om straks data/processen/informatie te integreren in andere systemen waardoor de afhandeling weer sneller en beter kan verlopen.

Actieagenda 2023

De Common Ground biedt ons niet alleen veel kansen, de transitie is ook noodzakelijk omdat de doorontwikkeling van onze huidige dienstverleningssystemen stopt en vanaf 2024 niet volledig meer zal worden ondersteund. Dit vraagt om een grote transitie van onze dienstverleningsprocessen naar de nieuwe systemen in de Common Ground.

Op dit moment worden de verschillende scenario’s van deze transitie ontwikkeld. Maar in 2023 zullen in ieder geval het digitale loket, de e-formulieren en deel van onze klantcontactmodule worden vervangen. Met een forse inzet proberen wij ervoor te zorgen deze transitie te doorlopen zonder dat de inwoner hier hinder van zal hebben.

Ander werk, vaardigheden, leven lang leren

Missie: Om optimaal te profiteren van digitalisering stimuleren wij de ontwikkeling van nieuwe, andere kennis en vaardigheden bij Utrechters en medewerkers.

- Speerpunt 1: Samen impact maken
- Speerpunt 2: We verbinden digitaal talent en bedrijven
- Speerpunt 3: We zorgen dat de ambtelijke organisatie meegroeit

We willen dat meer mensen worden opgeleid richting duurzaam werk in de ICT én dat werkgevers de vruchten kunnen plukken van digitalisering. Hiervoor moeten mensen worden opgeleid richting de ICT en bedrijven beschikken over de juiste kennis, kunde en middelen. Daarnaast zetten we een robuuste infrastructuur op waarin projecten die oplossingen bieden voor maatschappelijke vraagstukken -zoals het tekort op de ICT arbeidsmarkt- worden ontwikkeld met bedrijven, kennisinstellingen en hun studenten.

Tekort op ICT-arbeidsmarkt

Terugblik, resultaten en lessen

Om samen met bedrijven, kennisinstellingen en studenten oplossingen te ontwikkelen voor het tekort aan ICT-specialisten hebben we ingezet op scholingsprogramma's. Zo steunden we financieel vier ICT-programma's van de U-Tech Community (ICCU, Techgrounds, The Young Digitals en Futurelab030. Samen hadden deze programma's ruim 200 deelnemers) en kenden we een subsidie toe aan Code Practicum. We steunen de ICT-stimuleringsprojecten niet alleen op financieel gebied. We zijn ook als opdrachtgever verbonden aan een opleiding van DAATLAB, dat zich richt op data-analyse. Een klas van tien mensen is hieraan begonnen en werkt aan opdrachten van de Gemeente Utrecht.

Utrecht blijft onverminderd de regio waar de spanning op de ICT-arbeidsmarkt het hoogst is. Steeds meer bedrijven zien de noodzaak tot samenwerken om talent beter te benutten en ontdekken. Steeds meer wordt zocht naar mensen met talenten die in de ICT of in ICT-afdelingen van andersoortige bedrijven goed kunnen worden ingezet. Het bedrijfsleven organiseert zich steeds meer: In 2022 is belangenvereniging Skill City samengegaan met de U-Tech Community om nog meer impact te kunnen maken.

Actieagenda 2023

In 2023 ligt de nadruk op het verbinden en waar mogelijk opschalen van die verschillende activiteiten die in 2022 zijn gestart. Hierdoor leiden we meer mensen naar ICT-banen, behouden we meer talent voor de regio en stimuleren we meer diversiteit en inclusie bij werknemers binnen de ICT. Dit doen we door

- Het optimaliseren van het digitaliseringsaanbod van Ondernemer Centraal en de toeleiding van bedrijven naar Ondernemer Centraal.
- Mee blijven denken en werken met scholingsinitiatieven als Techgrounds, The Young Digitals, Futurelab030, ICCU en DAAT.
- Onderzoeken of kandidaten van de verschillende ICT-omscholingsprogramma's kunnen instromen op functies binnen de gemeente Utrecht.
- Verbinden van nieuwe en bestaande scholingsinitiatieven en werkgevers met de U-Tech Community.
- Ondersteunen van nieuwe scholingsinitiatieven vanuit een nieuw op te zetten subsidieregeling en nieuwe strategische allianties aan te gaan met bedrijven en kennisinstellingen.

- Meewerken met de Utrechts Talent Alliantie om die goed aan te laten sluiten bij de Utrechtse initiatieven.

Verbinding digitaal talent en bedrijven

Terugblik, resultaten en lessen

De verbinding van digitaal talent aan bedrijven hebben we gestimuleerd door via Ondernemer Centraal tientallen MKB-ondernemers te ondersteunen bij digitaliseringsvraagstukken. Binnen de MKB Werkplaats lieten we ruim 200 studenten en twintig bedrijven samenwerken aan digitaliseringsvraagstukken. Daarnaast heeft de U-Tech Community een businessmodel gelanceerd om werkgevers en onderwijsinstellingen te betrekken en bij te laten dragen aan de uitbreiding van de activiteiten van de community.

Actieagenda 2023

- Stimuleren van MKB'ers om de kansen van digitale technologie te benutten en hun businessmodellen uit te breiden.
- Aansluiten van de MKB Werkplaats en Ondernemer Centraal met de European Digital Innovation Hub (EDIH) Noordwest Nederland. Met de ROM (Regionale ontwikkelingsmaatschappij) werken we aan een aanvraag voor een European Digital Innovation Hub die zicht richt op het ontsluiten van kennis over *high performance computing* (grote rekenkracht) en AI (kunstmatige intelligentie) voor midden en klein bedrijf. Met de kennis die eerder is opgedaan over het delen van data in het Iris-project kan een relevante bijdrage geleverd worden.

Ontwikkeling digitale vaardigheden ambtelijke organisatie

Terugblik, resultaten en lessen

Als onderwijs en het bedrijfsleven gestimuleerd worden om te ontwikkelen in ICT-vaardigheden, dan kan de ambtelijke organisatie niet achterblijven. Afgelopen jaar hebben we binnen de organisatie met medewerkers vastgesteld welke digitale vaardigeden er nodig zijn. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van de kennis van de Utrechtse onderneming Mijn Skillpasport - die ook verbonden is met de U-Tech Community. We hebben in kaart gebracht welke opleidingen we in ons huidige aanbod hebben die aansluiten op deze vaardigheden. Daar waar nog extra ontwikkelbehoefte was hebben we opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden georganiseerd. Denk hierbij aan opleidingen rondom MS-Teams en hybride vergaderen, maar ook een masterclass digitalisering voor managers. Om datagericht werken te verstevigen zijn de datavakgroepen binnen de dataopgave opgericht en hebben we G4 trainees aangenomen die zich bezig houden met datascience.

Het ontwikkelen van digitale vaardigheden vraagt een mix van ondersteuning op de werkvloer, samen leren (vakgroepen, intervisie) en opleidingen. Dit sluit aan bij

Actieagenda 2023

De ambtelijke organisatie laten we ook in 2023 meegroeien met de digitalisering van de samenleving:

- In het kader van de programma's Gegevensbescherming, Werken 3.0 en Open Utrecht gaan we werken aan een gezamenlijk bewustwordings- en leer programma voor digitale basisvaardigheden van alle medewerkers. Door dit gezamenlijk te benaderen is voor medewerkers duidelijker hoe zij in hun nieuwe digitale werkomgeving (werken 3.0) veilig, transparant en betrouwbaar met informatie omgaan. Gezien de drukte in het primair proces zullen we per organisatieonderdeel bekijken wat in de komende jaren een goed moment is hiervoor.
- Daarnaast zullen we net zoals in 2022 in specifieke situaties trainingen organiseren waar dit nodig is.

onze organisatiebrede visie op leren (het zogenaamde 70/20/10 leren). Het zal een stapsgewijze aanpak zijn, waarbij we de komende jaren steeds daar aansluiten waar de stedelijke opgaven van een afdeling of team ontwikkeling vraagt in digitale vaardigheden.

Dynamische Digitale economie

Missie: Realiseren van een toekomstbestendige digitale interne- en externe infrastructuur die Utrechters, bedrijven en overheid ondersteunt bij hun behoeften.

- Speerpunt 1: Samenwerken met de markt om sneller kansen in de nieuwe economie te realiseren
- Speerpunt 2: Ontwikkelen van een flexibele en robuuste externe digitale infrastructuur.
- Speerpunt 3: Ontwikkelen van een flexibele en robuuste interne digitale infrastructuur.

Binnen de Digitale Stad gaat digitale economie over de juiste omstandigheden scheppen voor de digitale transitie en het benutten van de kansen van digitalisering. Want of het nou om onze maatschappelijk vraagstukken rondom een gezonde leefomgeving gaat of om de duurzame circulaire opgave, we kunnen niet zonder de juiste digitale basisinfrastrctuur als we onze ambities willen realiseren In de buitenruimte heeft het afgelopen jaar de focus gelegen op de basisrandvoorwaarden. Denk aan de uitrol van glasvezel dat de basis legt voor digitale dienstverlening of de opzet van de Druktemonitor. Deze monitor was van waarde voor inzichten in economie en daarmee het ondersteunen van het ondernemersklimaat tijdens lockdowns, en kon hergebruikt worden voor grote evenementen in de stad zoals Koningsdag. Maar denk ook aan de inzet van het materialenpaspoort of BIM om duurzamer om te gaan met onze grondstoffen in de stad of de Groene batenplanner, die wordt ingezet voor het ontwikkelen van nieuwe woongelegenheid met oog voor mens en welzijn.
Middels een aantal grote programma's werken we aan het ontwikkelen van de interne digitale infrastructuur. Deze wordt eigenlijk in alle aspecten vernieuwd, een beweging waar we nu midden inzitten.

Handboek Digitale Buitenruimte
Een regisserende rol op de digitale buitenruime geeft de gemeente meer inzicht en draagt bij aan effectief beheer, onderhoud en sturing op de data uit de buitenruimte. Dit vraagt echter om duidelijke kaders en faciliteiten. Die leggen we vast in het op te zetten Handboek Digitale Buitenruimte. In 2023 werken we met de volgende acties aan de bouwstenen van het Handboek Digitale Buitenruimte.

Infrastructuur in de buitenruimte

Terugblik, resultaten en lessen

- In 2022 is de stadsbrede uitrol van glasvezel op volle kracht voortgezet met twee marktpartijen onder regie van de GU.
    a. Het streven om de hele gemeente in 2026 te voorzien van glasvezelaansluitingen. Met de partijen hebben we goede afspraken gemaakt.
    b. De Verordening kabels en leidingen is geactualiseerd, met aandacht op het voorkomen van beschadiging van boomwortels.

Actieagenda 2023

Steeds meer apparatuur in de buitenruimte wordt digitaal aangestuurd en uit deze apparatuur komt steeds meer data. Denk bijvoorbeeld aan camera's, bruggen, verkeerinstallaties en rioolgemalen. We vinden het belangrijk om steeds meer regie te krijgen en vanuit een integrale visie (inclusief inkoop, beheer, weerbaarheid en handhaving daarvan) in te zetten. Dit doen we door:

- Een belangrijke stap in de verduurzaming van de straatverlichting is het vervangen van de drie onderdelen van het openbare verlichting areaal. In 2022 heeft dat vorm gekregen door drie aanbestedingen: 1) Vervanging door LED, 2) Dynamisch sturen, 3) Vervangen van de masten met specifieke aandacht voor het onderbrengen van verslimming. Deze aanbesteding wordt in voorjaar 2023 aangeboden aan de markt. Daarnaast hebben wij door een pilot van een slimme lantaarnpaal in Kanaleneiland kennis opgedaan over de juiste innovatieve uitvraag.
- We hebben de eerste stappen gezet voor het formuleren van lokaal antennebeleid. Hiermee leggen we meteen de relatie met de reguliere uitrol van glasvezel en de komst van 5G (iedere 5G antenne is met glasvezel verbonden). Dit is gebaseerd op landelijke richtlijnen, maar wel met focus op specifieke lokale belangen, zoals historische waarde van de binnenstad en de overvolle ondergrond. Dit beleid is tevens de eerste aanzet om te komen tot een ‘handboek Digitale buitenruimte’.
- We vinden het erg belangrijk om inzicht aan onze bewoners te geven welke sensoren er in de stad aanwezig zijn, wat ze meten en wie de data beheert, maar dit ook actueel en overzichtelijk te houden. Daartoe hebben wij het landelijk sensorregister SenRNet geactiveerd. We werken nog aan het borgen van de registratie van sensoren in de werkprocessen en de IT-omgeving. Het sensorregister zal op termijn worden geïntegreerd in het nieuwe Asset Informatie Systeem. De lopende aanbesteding hiervoor is ingetrokken. In tegenstelling tot eerdere marktverkenningen blijkt de markt niet te kunnen leveren wat vanuit de samenwerkende gemeenten wordt gevraagd. Met een aantal gemeenten en de VNG zijn we gestart met een project waarin we willen toewerken naar een landelijke standaard voor het communiceren over sensoren in de buitenruimte.
- De digitalisering van de buitenruimte biedt kansen voor efficiëntie, maar het is ook belangrijk om te weten dat deze assets in de buitenruimte mogelijk kwetsbaar zijn voor ongewenste gebruikers. In het hoofdstuk digitale weerbaarheid wordt daar verder op ingegaan.
- Het verkrijgen van regie als gemeente: het antennebeleid voor 5G (Small Cell) definitief maken.
- Inzicht krijgen van de sensoren in de stad de stad voor zowel intern gebruik als extern gebruik en hier transparant in te zijn. We registreren sensoren en actuatoren van de gemeente zelf en van andere partijen.
- We gaan voor het Asset Management een nieuwe aanbesteding starten waarin we op onderdelen uitvragen in plaats van op het geheel.
- In 2023 werken we verder aan het project om tot een landelijke standaard voor communicatie over sensoren te komen. In de tussentijd gaan we voor o.a. OOV-camera’s de communicatie verbeteren d.m.v. het plaatsen van bordjes met verwijzing naar een publieke website met toelichting
- We gaan met de landelijke overheid in gesprek over de borging van het landelijk Sensornet.
- Meer regie te krijgen op- en de realisatie van een veilige en robuuste digitale infrastructuur. Zie hiervoor het hoofdstuk digitale weerbaarheid.

Data en de buitenruimte

Terugblik, resultaten en lessen

- We hebben in beeld gebracht hoe het uniform ophalen van waardevolle data, voor de verschillende opgaven en de organisatieonderdelen, kunnen worden ingezet voor meerdere doeleinden. Zo kan de Druktemonitor door de privacy-by-design sensoren ingezet worden voor een groeiend aantal thema's en doeleinden. Bijvoorbeeld voor een aantrekkelijke binnenstad, veiligheid tijdens koningsdag, mobiliteitsvraagstukken of stedelijke herinrichting. Het blijft lastig om dit soort GU -brede innovaties te borgen op het gebied van mensen, middelen en onderhoud, wanneer de baten wel duidelijk zijn, maar de lasten niet specifiek aan een organisatieonderdeel kunnen worden toegeschreven.
- Met het Innovatiebudget van het ministerie van Binnenlandse Zaken hebben we in 2022 onderzocht of er meervoudig gebruik kan worden gemaakt van beelden die we als gemeente ophalen voor specifieke doeleinden. Zo kunnen we met de scanauto's die worden ingezet voor de controle van fiscaal parkeren ook kijken naar het afval dat naast de ondergrondse containers wordt gezet. Dat is zowel technisch en juridisch mogelijk, maar als gemeente zijn we wel beperkt in het verwerken van die beelden van de openbare ruimte. Het project wordt in 2023 afgerond.
- De Digital Twin van Utrecht (3d.utrecht.nl) ontwikkelt zich steeds meer als een locatie waar relevante statische en dynamische data van en voor stedelijke projecten gevisualiseerd kan worden gemaakt voor beleid, participatie en samenwerking.
- We hebben het partnership met de Data en Kennishub Gezond Stedelijk Leven bestendigd. Dat helpt ons om met een datagedreven blik te kijken naar onze barcode en hoe we betekenisvol de stad kunnen blijven ontwikkelen. Hierbij blijft er ruimte voor alle functies van de stad (inclusief werklocaties en bedrijvigheid). Door met de partners van de hub te werken aan standaarden kunnen we met behulp van data en digitalisering de schaalsprong maken naar een integrale ontwikkeling van de stad.

Actieagenda 2023

- Dataverzameling in de openbare ruimte: We willen dat inwoners en bezoekers van de gemeente veilig en anoniem door de buitenruimte van Utrecht kunnen bewegen. Daarnaast moeten ze kunnen bouwen op een efficiënte en transparante (data)dienstverlening en bedrijven moeten de mogelijkheid hebben om diensten te kunnen leveren op basis van de door de gemeente verzamelde data. Om dit te realiseren zetten we komend jaar in op het verkrijgen van overzicht op de dataverzameling in de openbare ruimte en het verwerken ervan met algoritmes. Ook willen we meer zicht hebben wat er beschikbaar is op de markt aan data en nieuwe technologie m.b.t. de openbare ruimte.
- Besluitvorming, 3D en visualisatie: we gaan data en 3D visualisatie gebruiken om uitvoering en monitoring van de RSU te verbeteren. Als eerste stap digitaliseren we de barcode voor gebiedsontwikkeling. Door inzet van 3D in gebiedsontwikkeling kunnen we efficiënter samenwerken met ontwikkelpartners in het ruimtelijk domein. We willen het datagedreven werken verder professionaliseren door meer opgavegericht te werken. Niet meer de technologie maar de opgave staat centraal. De inhoud van de opgave bepaalt welke technologieën nodig zijn voor een veel bruikbaardere oplossing. We gaan de kwaliteit van de databronnen verbeteren voor de belangrijkste opgaven.

Ontwikkeling van de interne digitale infrastructuur

Door middel van een aantal grote programma's werken we aan een vernieuwde digitale infrastructuur die toekomst bestendig is. Met de cloudtransitie werken we aan energiezuinige en schaalbare hardware- en netwerkfaciliteiten. Met Common Ground en Kik geven we invulling aan onze ambities op dienstverlening door ketengericht te werken en de inwoner centraal te stellen. Met Werken 3.0 zorgen we dat alle medewerkers over een werkplek beschikken die past bij hybride werken en goed informatiebeheer. Vanuit de dataopgave zetten we de stap naar borgen van het datagedreven werken in de organisatie. Ook de programma's Gegevensbescherming en Open Utrecht maken onderdeel uit van deze beweging. Deze worden verder toegelicht in respectievelijk de hoofdstukken Digitale weerbaarheid en Grondrechten en Ethiek.

Terugblik, resultaten en lessen

Cloudtransitie:

- De migratie van alle applicaties naar de cloud neemt meer tijd in beslag. Als tussenstap wordt daarom een verhuizing naar het near cloud datacenter uitgevoerd.
- In het kader hiervan is het nieuwe near cloud datacenter in gebruik genomen.
- Het volledige netwerk is gemoderniseerd, de cloud omgeving is ingericht en bedrijfsvaardig.
- De voorbereidingen voor verhuizing van applicatieportfolio worden getroffen met o.a. een besluit over inrichting van een nieuwe firewall omgeving en het inkoopproces is afgerond.
- De mailomgeving is bijna volledig naar de cloud gemigreerd en de moderne werkplek wordt grotendeels gemigreerd naar de cloud.

Common Ground:

Om de inwoner in staat te stellen om echt in regie te zijn van zijn gegevens, informatie en diensten hebben we in Utrecht (maar ook in Nederland) een nieuwe, moderne en gezamenlijke informatievoorziening nodig. De Common Ground voorziet in deze informatievoorziening en laat de inwoner een naadloze inclusieve klantreis over onze kanalen heen beleven. De Common Ground maakt het mogelijk dat we flexibeler vernieuwen: het maakt het in de toekomst steeds eenvoudiger om door te ontwikkelen maar ook om straks data/processen/informatie te integreren in andere systemen waardoor de afhandeling weer sneller en beter kan verlopen

Actieagenda 2023

Cloudtransitie:

We vergroten de capaciteit van near cloud datacenter en bouwen we een nieuwe firewall omgeving. Applicaties worden eerst gemigreerd naar het near cloud datacenter, waarna in de tweede helft van 2023 de migratie naar de cloud volgt. De werkplekomgeving wordt dan volledig afgenomen uit de cloud.

Common Ground:

De Common Ground biedt ons niet alleen veel kansen, de transitie is ook noodzakelijk omdat de doorontwikkeling van onze huidige dienstverleningssystemen stopt en vanaf 2024 niet volledig meer zal worden ondersteund. Dit vraagt om een grote transitie van onze dienstverleningsprocessen naar de nieuwe systemen in de Common Ground. Op dit moment worden de verschillende scenario's van deze transitie ontwikkeld

Het afgelopen jaar zijn er binnen Utrecht veel mooie stappen in de Common Ground neer gezet. Zo is er een basisinfrastructuur gerealiseerd die het mogelijk maakt om nieuwe toepassingen in de Common Ground te realiseren. Als aftrap zijn er in 2022 twee nieuwe toepassingen live gegaan: Commutr en Signalen.

Klantgerichtwerken in Ketens (KiK):
Het ondersteunde KiK platform, dat volgens de Common Ground architectuurprincipes is gerealiseerd, is in 2022 technisch live in productie gebracht en ook vrijgegeven. De feitelijke implementatie in de beoogde ketenprocessen in onze dienstverlening is uitgesteld. De vertraging komt onder andere doordat de het inregelen van de organisatorische kant onderschat is. Ook bleek het creëren van draagvlak bij het middenmanagement en de werkvloer voor het ketengerichtwerken en het gebruik van een nieuw ICT-platform moeizamer dan verwacht. Tot slot zorgt de krapte in capaciteit in zowel het projectteam KiK alsook op de afdelingen dat de eerste twee ketenclusters (bestaande uit negen ketens in totaal) in 2022 nog niet live konden gaan.

Data:

- Sinds 2015 is veel aandacht besteed aan innovatie met behulp van data. Eerst met het stimuleringsprogramma datagedreven sturing, later met de Dataopgave om hier de randvoorwaarden voor te organiseren. In 2022 leverde de Dataopgave diverse eindproducten op waardoor datagedreven werken in de organisatie geborgd kon worden, zoals een uitgewerkte data-architectuur.
- Het CBS beheert een schat aan data, die aan andere overheden onder voorwaarden ter beschikking worden gesteld. In 2022 leerden we deze data hanteren.
- Confidential Computing maakt het mogelijk data te analyseren met verschillende partners. Daarbij wordt de analyseresultaten gedeeld, maar niet de data. In potentie is dit AVG-proof. In 2022 ontwikkelden we met KPMG een normenkader hiervoor.

Klantgerichtwerken in Ketens (KiK):
In 2023 gaat het programma KiK de implementatie afronden van de genoemde negen ketens. In totoaal zijn er 38 processen. De pionierende en vliegwiel-fase wordt vervangen door een meer ondersteunende en kaderstellende fase voor de andere ketenclusters. Ook wordt het beheer van het gerealiseerde technische KiK Platform overgedragen aan programma Versterken Common Ground. Zo werken we naar een architectuur rondom zaakgericht werken. Begin 2023 wordt de aanpak voor de vervolgfase vastgelegd.

Data:

- In 2023 gaan we werken met een Chief Data Officer binnen het CIO-office om te zorgen dat de inzet van en omgang met data onderdeel wordt van de staande organisatie.
- In 2023 gaan we door met het benutten van de data van het CBS, vooral in het sociaal domein: werkbeweging, kwetsbare groepen, armoedemonitor, onderwijs.
- In 2023 gaan we het normenkader inzetten bij experimenten met echte data en Confidential Computing. Daarnaast is het normenkader deels herbruikbaar, bijvoorbeeld voor AI-audits, die in de Europese AI Act verplicht worden gesteld (2023/2024/).

Werken 3.0:
Werken 3.0 is een programma dat breder is dan alleen digitalisering. Het gaat over de werkplek van de toekomst en daarmee bevat het ook Facilitaire en HRM aspecten. Hier bespreken we alleen het digitale component van het programma. In 2022 zijn we begonnen met het uitleveren van laptops, het omzetten van onbeheerde naar beheerde laptops, het vervangen van de desktopcomputers door dockingstations en het migreren van de mail naar de cloud.

Werken 3.0:
In 2023 gaan we verder met het geleidelijk verder invoeren van de moderne digitale samenwerkingsovereenkomst op basis van Microsoft 365, desktop computers vervangen door docking stations voor de laptops, het omzetten van gebruikersmailboxen naar de cloud, digitaliseren van lockers, en het doorontwikkelen van de videoconference mogelijkheden. Ook wordt gestart met de migratie van opgeslagen informatie van Digiplaza naar Sharepoint (onderdeel van de Microsoft 365 omgeving).

Digitale weerbaarheid

Missie: Vergroten van de digitale weerbaarheid van de stad door bij inwoners, bedrijven en de eigen organisatie.

- Speerpunt 1: Werken aan het vergroten van de digitale weerbaarheid
- Speerpunt 2: We onderzoeken de omvang van cybercriminaliteit en gedigitaliseerde criminaliteit en de risicoperceptie bij inwoners en ondernemers.
- Speerpunt 3: We ontwikkelen preventiemaatregelen om te zorgen dat inwoners, ondernemers en ambtenaren weten wat ze kunnen doen bij cybercriminaliteit en digitale incidenten.
- Speerpunt 4: We zorgen voor een optimale voorbereiding op cybercrises
- Speerpunt 5: We hebben een voorbeeldfunctie op het gebied van privacy en gegevensbescherming

Voor de levering van onze producten en diensten zijn wij afhankelijk van goede, veilige en verantwoorde digitale systemen. Dat vraagt van ons om daar verantwoord gebruik van te maken. Ook voor Utrechtse bewoners en ondernemers geldt dat zij in hun dagelijks leven, werk en opleiding afhankelijk zijn van veilige digitale systemen en deze verantwoord moeten gebruiken. Het is daarom essentieel dat we ons weren tegen digitale dreigingen of verstoringen en ons moeten voorbereiden voor het geval het mis gaat. Zowel de digitale afhankelijkheden, als de dreigingen zijn helaas gegroeid het afgelopen jaar.

Versterken digitale weerbaarheid in de stad

Terugblik, resultaten en lessen

Stedelijke samenwerking:

- Met de Utrechtse community digitale weerbaarheid van stedelijke partners die werken aan de stedelijke functies(mobiliteit, onderwijs, publieksdienstverlening, zorg etc.) is een 1-meting gehouden op het digitale weerbaarheidsbeeld van Utrecht van 2019. Belangrijkste conclusies hieruit zijn:
  - Formaliseer het samenwerkingsverband en zorg ervoor dat dit bestuurlijk is ingebed en er mandaat is om besluiten te nemen en uit te voeren.
  - Intensiveer de samenwerking, maak elkaar verantwoordelijk voor acties en houd elkaar aan de afspraken.
  - Intensiveer op ‘kennis delen en informatie uitwisselen’ door uitbreiding netwerk en het starten van lokale initiatieven.
  - Oefen met dit samenwerkingsverband cybercrises.

Actieagenda 2023

Stedelijke samenwerking:

- Wij zetten in op het uitbreiden en formaliseren van de samenwerking die wij hebben met de stedelijke partners van de Utrechtse digitale weerbaarheidscommunity om de stad digitaal weerbaarder te maken. Met deze community organiseren we in het najaar een cyberweerbaarheidsoefening, waarbij we de geleerde lessen van de eerdere oefeningen van 2021 en 2022 meenemen. We organiseren in overleg en samen met partners uit de community werk- en kennissessies en andere bijeenkomsten die bijdragen aan de versterking van de samenwerking en de weerbaarheid. We ontwikkelen vanuit de community praktische softwareoplossingen, instrumenten en informatieve whitepapers ten behoeve van de weerbaarheid.
- Binnen de visie informatie en ‘risico gestuurd werken’ bij OOV werken wij verder met o.a. politie aan de ontwikkeling van een actueel beeld van

- Er is op 24 november een cybercrisisoefening georganiseerd voor de Utrechtse community digitale weerbaarheid van stedelijke partners, waarin ca. twaalf organisaties vertegenwoordigd waren.

Ondernemers:

- We hebben bij 34 ondernemingen een cybersecurityscan verricht. Uit de eerste resultaten komt naar voren dat de ondernemers deze interventie waarderen. Een derde heeft in korte tijd maatregelen volgens het advies genomen, zo blijkt uit de 1-meting op de opvolging van de cybersecurityscan.

Inwoners:

- We hebben verder geïnvesteerd in het digitaal weerbaar maken van jeugd door middel van interventies als Hackshield en Cyber24; het mkb en ZZP-ers via www.cybernetwerkutrecht.nl; en senioren middels aansluiting bij landelijke Senioren en Veiligheid maand.
- We hebben de Stadsmakers digitale veiligheid getraind en nieuwe geworven. Zij hebben diverse malen voorlichting verzorgd voor senioren en kinderen en daarmee bijgedragen aan digitale weerbaarheid van medebewoners. Ter ondersteuning ontwikkelden we een digitaal platform waarop informatie en ervaringen kunnen worden gedeeld tussen de Stadsmakers en betrokken professionals.

de ontwikkelingen op het gebied van cybercrime, gedigitaliseerde criminaliteit en online aangejaagde ordeverstoringen.

Ondernemers:

- Wij werken aan de verbetering van de digitale weerbaarheid van ondernemers onder andere door www.cybernetwerkutrecht.nl en organiseren samen met Platform Veilig Ondernemen Midden Nederland en Rabobank een congres over veilig digitaal ondernemen. Met Hogeschool Utrecht starten we een nieuw traject op om cybersecurityscans te verrichten bij het Utrechtse mkb.
- Ondernemer Centraal, het platform door de gemeente Utrecht geïnitieerd om ondernemers in de breedste zin te ondersteunen in hun digitaliserings- en weerbaarheidsontwikkeling.

Inwoners:

- We zetten de samenwerking met HackShield voort, waarbij we ons met name richten op het onder de aandacht brengen van HackShield in de Klas bij het onderwijs en de doelgroep van kinderen die nu nog te weinig in aanraking komen met deze interventie.
- We breiden de groep Stadsmakers digitale veiligheid verder uit en zetten hen zo mogelijk in bij activiteiten in wijk en buurt om medebewoners digitaal weerbaar te maken, bijvoorbeeld bij digi-cafés van de Bibliotheek Utrecht en bij voorlichting op basisscholen.
- Met het oog op de digitale weerbaarheid bewoners en ondernemers sluiten wij ons aan bij landelijke campagnes rondom ‘dag van de, week van de,’ zoals bijvoorbeeld de dag van de privacy, week van de mediawijsheid, of maand van de cybersecurity. Op deze manier proberen wij hen bewust te maken van de risico’s en verantwoordelijkheden die de digitale samenleving met zich mee kan brengen.

Versterken digitale weerbaarheid ambtelijke organisatie

Terugblik, resultaten en lessen

Bij Stadsbedrijven zijn twee onderzoeken naar de digitale weerbaarheid van de assets in de buitenruimte afgerond. De resultaten van dit onderzoek leveren een routekaart op voor de aanpak van de digitale weerbaarheid van de operationele technologie (OT). De weerbaarheid hiervan verbeteren is een nieuwe activiteit voor Stadsbedrijven.

We organiseerden twee oefeningen voor management en uitvoering op het gebied van een (dreigende) cybercrisis. De businesscontinuïteitsplannen van de bedrijfskritische processen en work arounds en het bedrijfscrisismanagementplan vormden daarvoor een belangrijke basis.

Programma Gegevensbescherming:

In 2022 heeft het programma gegevensbescherming de strategie aangepast. De focus is verschoven naar adresseren van gemeentebrede risico's vanuit het programma en het ondersteunen van organisatieonderdelen op de weg naar beter eigenaarschap van risico's en daarbij behorende verantwoordelijkheid. We sturen niet langer direct vanuit het programma op de uitvoering, maar signaleren risico’s en helpen door aan te haken bij de prioriteiten van de organisatieonderdelen zelf.

Het beleid gegevensbescherming is hernieuwd en vastgesteld voor 2022-2025

- De monitor gegevensbescherming is geïntroduceerd, deze vertaalt de status van gegevensbescherming binnen GU naar voor management zinvolle en begrijpelijke KPI's.
- Er zijn verschillende strategische standaarden rond gegevensbescherming geschreven, deze vertalen de BIO naar Utrecht.
- We hebben een visie op (technische) securitymonitoring opgesteld, dit heeft geleid tot een project dat DomstadIT gaat helpen cyberincidenten in een vroeg stadium op te merken.
- In 2022 is met veel bewustwordingsacties het kennisniveau van ambtenaren verhoogd.
- Vanuit BCM-crisisoefeningen is tweemaal een cyberincident als case gebruikt.

Actieagenda 2023

Stadsbedrijven en breder de gemeente Utrecht wordt gevraagd hoe men de uitvoering van de routekaart digitale weerbaarheid operationele technologie (OT) ter hand wil nemen. Hier is namelijk ook extra budget én bemensing voor nodig. Afhankelijk van de keuzes die hier gemaakt worden, wordt de routekaart in de komende twee jaar geheel of gedeeltelijk uitgevoerd.

In 2023 zetten wij het oefenen en leren op het gebied van cybercrises voort.

Programma Gegevensbescherming:

- De monitor gegevensbescherming met managementinformatie wordt verder verfijnd en uitgebouwd
- Het in 2022 gestopte IAM (toegangsbeheer) traject krijgt een herstart vanuit een andere, architectuurgedreven, aanpak.
- De opgestelde strategische standaarden zullen, na afronding van de laatste exemplaren, ook vastgesteld moeten worden.
- Het programma gegevensbescherming komt ten einde, de verantwoordelijkheden die we als gemeente hebben zeker niet. De activiteiten van het programma worden overgedragen naar de staande organisatie, met name binnen de CIO Office.
- Openstaande acties rondom het rekenkameronderzoek krijgen een vervolg.
- We blijven actief werken aan het verbeteren van de bewustwording rond gegevensbescherming
- DomstadIT werkt verder aan de technische monitoring en de inrichting van SOC en CERT rollen, vanuit het programma (of de staande organisatie waar deze in belegd wordt) blijven wij ondersteunen.

- Het traject rond identity & accessmanagement (IAM) is gestopt, hier ontstonden te veel uitdagingen om in de bestaande vorm op te pakken
- Verschillende zaken uit het rekenkameronderzoek dat in 2021 werd gedaan zijn aangepakt, maar dit is nog niet in zijn geheel gereed.
- ISO 27001 certificering is als doel op zich losgelaten.

Grondrechten en ethiek

Missie: We waarborgen grondrechten en waarden in een wereld waarin digitalisering steeds meer centraal staat.

- Speerpunt 1: In alle digitaliseringsprojecten besteden we met een vaste aanpak aandacht aan onze grondrechten en ethiek
- Speerpunt 2: We ontwikkelen morele oordeelvorming binnen het digitale domein
- Speerpunt 3: We streven naar een open Utrecht
- Speerpunt 4: We versterken de informatiepositie van inwoners

Vanaf 2021 is de Uthiek (Utrechtse ethiek) gedegen in de praktijk gebracht. Daardoor wordt bij alle digitaliseringsprojecten vooraf bepaald of het project ethisch wenselijk is en of het uitgelegd kan worden aan de inwoners van de stad. Het Uthiek Assessment Bodycams is opgevraagd door de Raad en het assessment heeft bij de chatbot Gem geleid tot digitaal ethisch inzicht dat ook in de landelijke ontwikkeling wordt meegenomen.

Uthiek

Terugblik, resultaten en lessen

- Uthiek is Internationaal benoemd als best practice in digitale ethiek. Ook nationaal op nationaal dient het als voorbeeld bij de Handreiking Digitale Ethiek.
- Gemeente Utrecht is toegetreden tot Cities Coalition for Digital Rights, waardoor we met internationale steden kennis uitwisselen over digitalisering en ethiek bij overheidsorganisaties.
- Steeds meer organisatieonderdelen en zelf leveranciers vragen om in het begin van een traject een Uthiek assessment te doen. De organisatie wordt steeds bewuster van de ethische risico's van digitalisering.
- Er is een Uthiek expertpanel gelanceerd met drie externe adviseurs. Dit zijn Utrechters die in hun dagelijkse werk te maken hebben met digitalisering en ethiek.
- De link tussen privacy en Uthiek is gelegd, maar kan nog sterker door bij alle mogelijke DPIA's eerst te checken of een Uthiek assessment gewenst is.
- Het Utrechts waardenmodel is aangepast, met als concreet resultaat dat de waarde Rechtvaardigheid is aangescherpt met nog meer aandacht

Actieagenda 2023

- We gaan wederom minimaal 50 Uthiek-assessments uitvoeren
- We starten een verkenning om de scope van Uthiek in de organisatie te verbreden. Dat betekent dat we Uthiek mogelijk ook inzetten voor niet-digitale trajecten, waarbij we dat nu alleen doen bij digitaliseringstrajecten. De resultaten van deze verkenning zijn in het eerste kwartaal van 2023 beschikbaar. Concrete aanleiding voor deze verbreding van de scope, zijn de resultaten van het rapport over Institutioneel racisme. Wij kiezen ervoor om de Uthiek aanpak in te zetten voor handhavingsinstrumenten bij VTH (namelijk niet-digitale trajecten).
- We gaan ons Stadspanel verder vormgeven, waarbij we ernaar streven om deze actief te hebben vanaf het derde kwartaal van 2023.
- We gaan verkennen hoe we Uthiek het beste intern kunnen borgen in onze organisatie. Op dit moment voert team Uthiek de Uthiek Assessments uit, maar mogelijk zijn er slimmere manieren om dit te organiseren.

om discriminatie en etnisch profileren te voorkomen bij onze digitale oplossingen in de stad.

- Om de effectiviteit van Uthiek te toetsten is een zelfevaluatie gedaan in samenwerking met het expertpanel (zie hier boven). Deze evaluatie leidt tot Uthiek 2.0 in 2022.
- Afgelopen jaar is het aantal van 50 Uthiek assessments behaald. Sinds het begin zijn er 100 Uthiek Assessment gedaan. Hieronder vallen nieuwe assessments en assessment met terugwerkende kracht uit het algoritmeregister.
- We hebben in grote lijnen de verkenning naar ons Utrechtse Stadspanel afgerond.
- Onze Uthiek aanpak is door Gartner aangemerkt als landelijke best practice voor digitalisering en ethiek binnen overheidsorganisaties. Veel gemeenten komen niet verder dan een manifest met uitgangspunten of waarden. Hierdoor hebben ze geen duidelijke manier om digitaliseringstrajecten concreet te toetsen op ethiek. Daarnaast ontbreekt een uniforme aanpak, waardoor rode draden in verschillende casussen niet ontdekt worden. De kracht van onze Uthiek aanpak is dat het een uniform en concreet toepasbare methodiek is. Dat maakt het goed te gebruiken voor onze medewerkers (bijvoorbeeld projectleiders of managers) en een voorbeeld voor andere gemeenten.
- We gaan door met de bewustwording en pakken dit planmatig aan. We pitchen bij organisatieonderdelen, geven workshops en presentaties, zetten marketing en de ambassadeurs steviger in.
- We blijven ons inzetten voor externe communicatie. Denk aan afstemmen met andere organisatie, presentaties geven in NL, maar ook wereldwijd en zetten ons adviespanel (voorheen expertpanel) in waar nodig.

Open Utrecht

Terugblik, resultaten en lessen

Voor het openbaren van documenten en datasets heeft Utrecht een geschikt platform gevonden. Het gaat om de Gemeentelijke Datacatalogus (GDC) waar op dit moment onze interne (alleen toegankelijk voor medewerkers) en open datasets zijn weergegeven. We hebben besloten dat ook onze open documenten op deze GDC openbaar beschikbaar zullen worden gesteld. Op dit moment staat data op de Utrecht.nl website, maar hier is deze niet voor bedoeld. En we hebben veel open documenten klaar staan die gereed zijn voor publicatie, op het moment dat de open documenten op de GDC gepresenteerd kunnen worden. We maken deze keuze voor de uitbreiding van de GDC, omdat het landelijke platform PLOOI nog niet rijp is voor de Utrechtse context.

Actieagenda 2023

In het kader van de Wet Open Overheid (WOO) de Wet Elektronische publicatie (WEP) en de Wet Hergebruik Overheidsinformatie (WHO) gaan we in 2023 het volgende doen:

- Het houden van impactanalyses bij de organisatieonderdelen over de stand van zaken op het gebied van informatiebeheer en processen om klaar te zijn voor de WOO.
- Binnen de ambtelijke organisatie werken we aan bewustzijn over openbare informatie: zo hebben we flyers over de WOO gemaakt en uitleg gegeven over Open by Design.

Voor het openbaren van informatie is een goede informatiehuishouding essentieel. Daarom zijn we het programma Open Utrecht gestart dat de volgende doelstellingen heeft:

- Succesvol implementeren van de Wet Open Overheid (WOO), plus op basis van onze Utrechtse wensen en behoeften (ook samen met de stad)
- Structureel verbeteren en duurzaam borgen van ons informatiebeheer

De volgende resultaten met betrekking tot Open Utrecht zijn bereikt in 2022:

- 100 convenanten zijn beschikbaar.
- 100 klachtendossiers zijn openbaar beschikbaar.
- Beschikkingen zijn vanwege capaciteitsproblemen en bij gebrek van een goede landingsplek nog niet beschikbaar.
- 50 ingekomen stukken gemeenteraad zijn openbaar beschikbaar.
- We hebben met succes voldaan aan de vereisten van de WOO die per 1 mei 2022 van kracht is geworden. Deze vereisten zijn het invoeren van twee nieuwe processen (1. Inzage in niet-openbare informatie en 2. Inzage in dossiers van overleden directe familieleden) en het borgen van de contactpersoon WOO.
- Het programma Open Utrecht is gestart, met als eerste concreet resultaat dat bij Ruimte een inventarisatie is afgerond naar geschikte documenten voor openbaarheid en het verbeteren van informatiebeheer binnen de processen van Ruimte
- We hebben onze open datasets op een nieuw platform weergegeven, namelijk de Gemeentelijke Datacatalogus (GDC). Bij de transitie naar de GDC hebben we gelijk onze open datasets van een kwalitatieve slag voorzien, waardoor deze beter en meer geclusterd staan weergegeven. Dit is gedaan op basis vanuit de wensen en behoeften van gebruikers uit de stad.
- We hebben de keuze gemaakt om onze open documenten onder te brengen bij de GDC in een aparte WOO module.
- Het algoritmeregister is geactualiseerd. Tevens hebben wij een sensorregister en zijn wij open over alle datalekken.
- We gaan de WOO module in de Gemeentelijke Data Catalogus laten bouwen. De verwachting is dat deze in het tweede kwartaal van 2023 beschikbaar is en we dan open documenten daar kunnen publiceren.
- We gaan, in samenwerking met andere CIO Office programma's, bepalen hoe we het beste onze open documenten kunnen publiceren. Hierbij gaat het om de relatie met Gegevensbescherming en Common Ground. Met als uitgangspunt dat de open documenten bij het betreffende bronsysteem blijven en er geen kopieën van informatie worden gemaakt.
- We gaan in januari 2023 een eerste expertmeeting openbaarheid organiseren met Utrechters met kennis en/of affiniteit met betrekking tot het onderwerp. Het is mogelijk dat we meerdere bijeenkomsten in 2023 met de stad organiseren, maar dat zal blijken nadat de eerste expertmeeting is geweest. Dit kan ook specifiek per doelgroep (bijv journalist of student) worden ingericht.
- We gaan door met de uitvoering van het programma Open Utrecht, waarbij de nadruk ligt op de aanpak bij de organisatieonderdelen. Daar vliegen we binnen met als doel om informatiebeheer structureel op orde te brengen en om benodigde open documenten openbaar te publiceren.
- Op dit moment is het de vraag of er extra middelen nodig zijn om informatiebeheer structureel op orde te brengen. Vanuit het programma Open Utrecht starten we met een verkenning om deze behoefte in beeld te brengen en specifiek te bepalen wat er nodig zou zijn aan structurele capaciteit in de organisatie voor het succesvol en duurzaam borgen van informatiebeheer.
- Integrale aanpak op diverse wetgeving WOO, WEP, WHO en Omgevingswet in samenhang implementeren in werkprocessen en applicaties.

In de ontwikkeling van de WOO en de opgave Open Utrecht leidde de samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de VNG tot vertraging. Ook ontvingen we bij de ontwikkeling van de opgave Open Utrecht de toegezegde financiële steun niet. De samenwerking met deze partijen hebben we dus niet als toegevoegde waarde ervaren.

Algoritmen

Terugblik, resultaten en lessen

In februari 2022 jl. zijn de bevindingen van de audit Algoritmen intern gepresenteerd. Een van de belangrijkste aanbevelingen uit dat rapport was om een beleidskader Algoritmen op te stellen. Met als doel om onze uitgangspunten met betrekking tot de toepassing van algoritmen te borgen. En ook om deze formeel te laten vaststellen en openbaar te presenteren. Dit is van groot belang aangezien het onderwerp algoritmen steeds belangrijker wordt in het veld van digitalisering. We moeten naar buiten toe goed kunnen uitleggen hoe we zorgen dat algoritmen ons de gewenste voordelen opleveren, en waarbij we borgen dat we voorkomen dat negatieve neveneffecten optreden. Dat hebben we georganiseerd, aangezien elk algoritme wordt getoetst op privacy en Uthiek. Het openbaar maken van ons beleid met betrekking tot algoritmen, draagt bij aan het vertrouwen dat onze bewoners in de gemeente hebben.

Actieagenda 2023

Het beleidskader algoritmen is in concept gereed en zal naar verwachting uiterlijk in het eerste kwartaal 2023 openbaar beschikbaar worden gesteld

Digitale inclusie

Missie: We faciliteren dat iedereen in Utrecht die wil meedoen in de digitale/informatiesamenleving ook de middelen, vaardigheden en weerbaarheid heeft om dat te doen. Voor inwoners die dat (nog) niet kunnen of willen, faciliteren we hulp en ook altijd een offline alternatief, samen met onze keten- en sociale partners.

- Speerpunt 1: We stimuleren iedereen om mee te doen.
- Speerpunt 2: We streven ernaar dat voor iedereen middelen beschikbaar zijn om mee te doen.
- Speerpunt 3: We werken aan digitale basisvaardigheden voor iedereen.
- Speerpunt 4: We zorgen voor digitale systemen die voor iedereen te gebruiken zijn

Ontwikkelen van beleid met de partners

Terugblik en lessen 2022

We hebben geleerd dat digitale inclusie niet een eenvoudig te pakken probleem is. Het hangt nauw samen met andere aandachtsgebieden in het sociaal domein en ook richting onze eigen ambtelijke organisatie (spoor digitale vaardigheden). Om beter grip te krijgen op digitale inclusie is verbinding tussen de verschillende partners belangrijk. In 2022 hebben we een begin gemaakt van het in kaart brengen van de problematiek en het opzetten van een netwerk van partners. Omdat hier geen formatie voor was is dit een eerste kleine stap geweest.

Actieagenda 2023

Uit het coalitieakkoord hebben we middelen om in 2023 in te zetten op het verder versterken van het netwerk en het opzetten van het beleidsveld. Uit de lessen van 2022 blijkt dat digitale inclusie niet een geïsoleerd probleem is in onze stad. Het eerste doel is het verhogen van bewustwording dat het digitaal mee kunnen doen een basisvoorwaarde is om deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Vervolgens kunnen we de hulpverleners van handelingsperspectief voorzien om te werken aan digitale inclusie.
We richten we ons op ervaringsdeskundigen middels samenwerking met o.a. Stichting ABC, Stichting Lezen en Schrijven, Panel Meetellen en Alliantie Samen Digitaal. Het in contact staan met de doelgroep helpt ons in het bepalen wat de vraag en behoefte is vanuit de ervaringsdeskundigen zodat we weten waar beleid en uitvoering op gericht moet worden.

Digitale vaardigheden

Terugblik en lessen 2022

Vanuit het samenwerkingsverband Digitaalhuis bieden onze partners Digiwijs en Geluksbv met hun project Digibuddies en Prago mogelijkheden om basisvaardigheden te leren. De vraag naar opleidingen die voorzien in basisvaardigheden groeit hard. We hebben enigszins op kunnen schalen, het komende jaar zal meer nodig zijn. Een knelpunt is dat het aantal vrijwilligers - met zelf de juiste vaardigheden - beperkt is.

Actieagenda 2023

- De nieuwe coalitie heeft extra middelen (half miljoen euro structureel per jaar) beschikbaar gesteld om te voorzien in de groeiende vraag naar opleidingen in digitale basisvaardigheden. Hiermee kunnen we onze partners de mogelijkheid bieden om hun capaciteit uit te breiden.
- Dit jaar vindt ook een pilot plaats rondom een gezinsaanpak. Het idee is om de vaardigheden van zowel ouders als kinderen te versterken door een voorleestraject met tablets. Door de klassikale aanpak voorkomen we stigmatisering en omzeilen we eventuele schaamte van ouders. Hier is een afhankelijkheid van de medewerking van scholen.
- De Vrijwilligerscentrale Utrecht gaat in kaart brengen hoe groot het tekort is aan Digivrijwilligers, en mogelijk een nieuwe campagne hier op richten. Daarnaast gaan we verkennen of ICT-ers van organisatie als Fujitsu, Vodafone Ziggo of de gemeente hiervoor gericht benaderd kunnen worden.

Digitale middelen

Terugblik en lessen 2022

- Schoolgaande kinderen uit kwetsbare gezinnen hebben via de U-pas en via gesubsidieerde initiatieven zoals St. Leergeld laptops kunnen krijgen.
- De raad heeft gevraagd om aandacht voor betaalbare internetaansluiting (toezegging 21/2/330) voor iedereen. In gesprek met belangenorganisaties zoals COSBO, de Armoedecoalitie en de tussenvoorziening blijkt dat er weinig zicht is of dit een probleem is en hoe groot het is. Er blijkt in ieder geval een behoefte te zijn aan ICT-ondersteuning. Bijvoorbeeld om het wifi werkend te krijgen of problemen met een laptop op te lossen. Ondersteuning in de wijk door herkenbare personen heeft daarbij de voorkeur. Begin 2021 was er een regeling om met korting een internetaansluiting te krijgen in verband met de lockdown. Daar hebben maar drie personen gebruik van gemaakt.

Actieagenda 2023

- We zetten de mogelijkheden via U-pas en Stichting Leergeld voort.
- Vanuit Werk en Inkomen gaan we onderzoeken wat de juridische basis is voor een device als basisrecht en wat dat betekent in de uitvoeringspraktijk van de bijstand.
- Met de Alliantie Digitaal samenleven starten we een pilot samen met telecomproviders. We gaan onderzoeken of een sociaal internet abonnement mogelijk is waardoor internet voor iedereen betaalbaar kan worden.

Digitale toegankelijkheid

Terugblik en lessen 2022

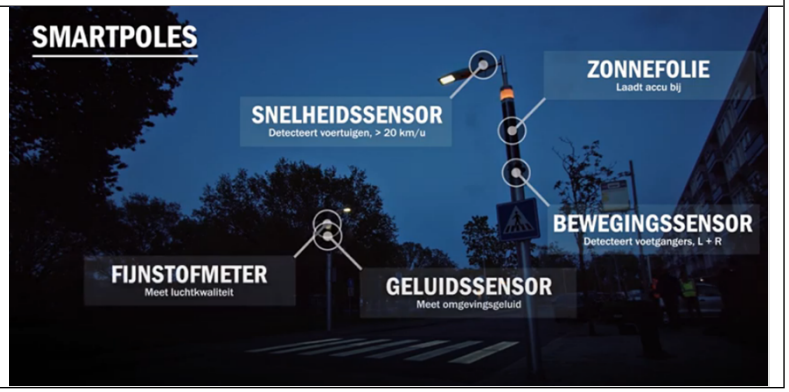
We denken vanuit Utrechtse waarden bij ontwikkelen van onze systemen. Zie voorgaand hoofdstuk (Grondrechten en Ethiek).
Met het vaststellen van de nieuwe visie op dienstverlening is een belangrijke stap gezet om onze ambitie om een voor iedereen toegankelijke gemeente te zijn en te blijven waar te maken. Het inrichten van steunpunten in de bibliotheken (Informatiepunt Digitale Overheid - IDO) waar men terechtkan voor hulp bij het omgaan met de digitale overheid is een belangrijke toevoeging. Daarnaast blijft het mogelijk om per telefoon of fysiek in contact te treden met de gemeente.

Actieagenda 2023

Als gemeente willen we onze toegankelijkheid verder ontwikkelen. We blijven aan de balie en per telefoon bereikbaar voor wie dat wil. Tegelijk werken we in het programma dienstverlening (zie speerpunt gebruiker centraal in het hoofdstuk innovatie) aan het continu verbeteren van onze digitale toegankelijkheid.

Bijlage: Voorbeelden

Pilot Laadlantaarn	
We gaan samen met onze leverancier Equans onderzoeken of bestaande lantaarnpalen omgebouwd kunnen worden als laadlantaarn, en wat daar aan infrastructuur voor nodig is. Als dit mogelijk blijkt zijn dit in potentie 5000 nieuwe laadplekken zonder extra ruimtebeslag.	

Slimme straatverlichting Kanaleneiland	
Slimme Straatverlichting Utrecht - onderdeel van IRIS - YouTube	

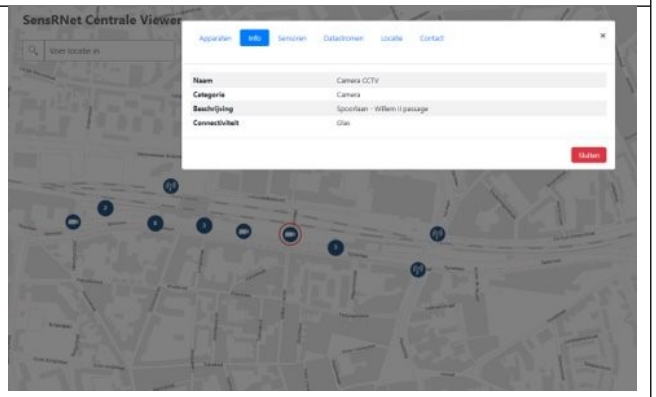
Havenmeester van de toekomst

In dit project is een app ontwikkeld waarmee passanten hun liggeld kunnen afrekenen. Door gebruik te maken van de GPS-locatie van de telefoon wordt automatisch de ligtermijn berekend (Geo-fencing)

Ontwikkeling landelijk Sensorregister

Samen met het kadaster werken we aan de ontwikkeling van een landelijk sensorregister zodat iedereen die dat wil inzicht heeft in welke sensoren in de buitenruimte aanwezig zijn.

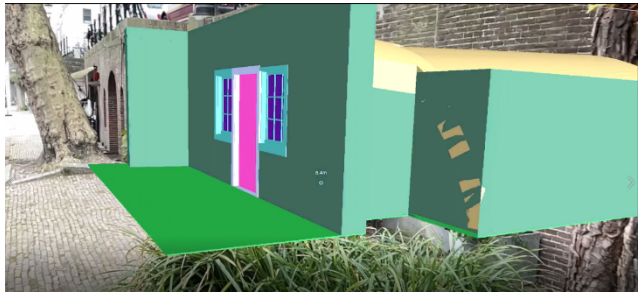
De stad als dagelijks evenement

Door gebruik van privacy-by-design druktesensoren kan drukte in de binnenstad continu gemonitord worden. Dit beidt de mogelijkheid om betere voorspellingen te doen in mobiliteitsontwikkelingen en bij evenementen de bezoekersstromen proactief te begeleiden.

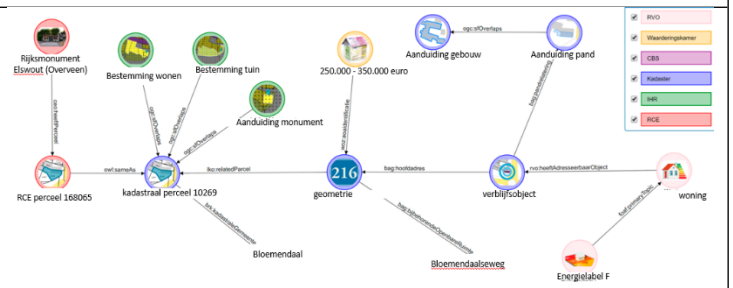
3D visualisaties werven

Binnen het programma wervengebied brengen we onze gegevens beter in kaart voor het duurzame behoud van de binnenstad. Dit doen we ook in 3D. Dat geeft ons nieuwe mogelijkheden voor weergave bijvoorbeeld door de inzet van augmented reality waarbij we gegevens digitaal projecteren in de bestaande omgeving. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld aannemers bij werkzaamheden beter de situatie in/onder de grond inschatten.

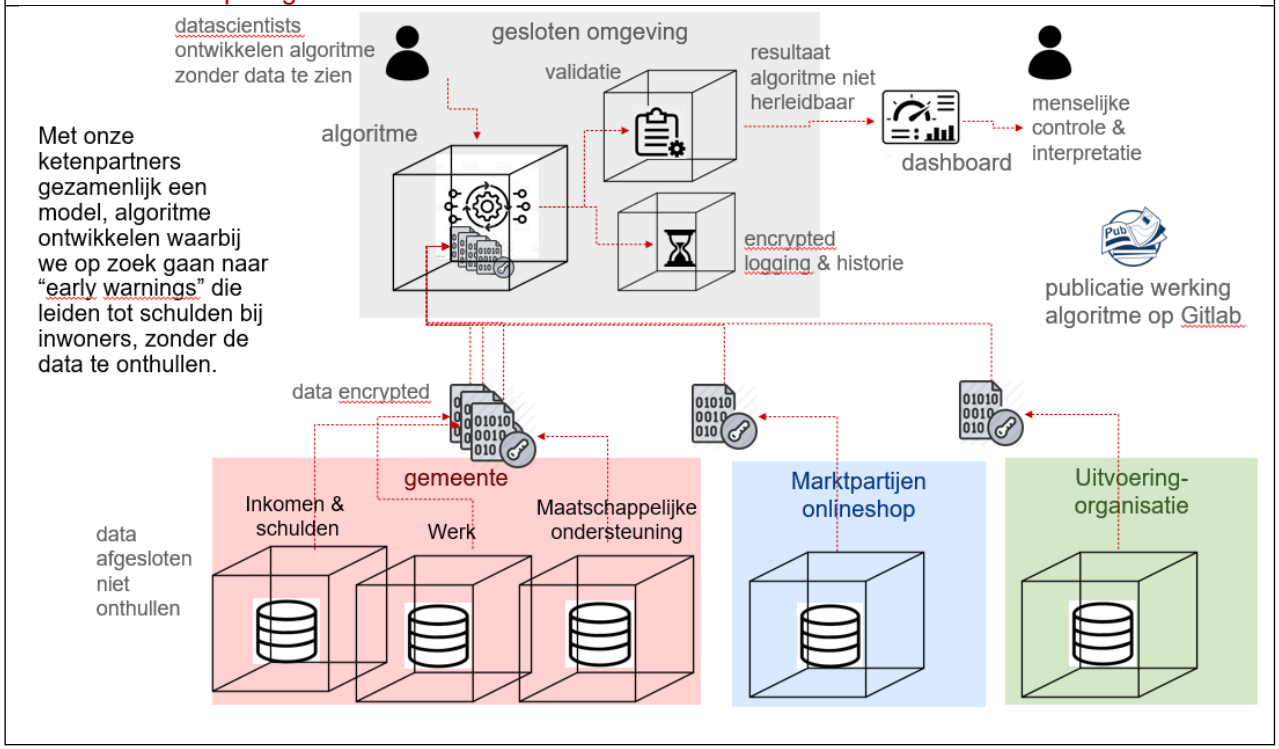

Linked Open Data

Linked data is een technologie om administraties van verschillende organisatie te verbinden. Data blijft in de bron (er hoeven geen bestanden uitgewisseld te worden) waardoor gegevens altijd actueel zijn. Complexe bevragingen en zoekacties zijn mogelijk met direct de betekenis en de relaties van de data(objecten) inzichtelijk.

Confidential Computing

Virtueel inkomstenloket

Met het virtueel inkomstenloket streven we ernaar dat iedere inwoner de hulp krijgt die hij of zij nodig heeft. De hulpvraag staat centraal en door de inwoner toegang te geven tot data van betrokken partijen (Gemeente, SVB, Belastingdienst etc.) kan deze zelf zien waar hij of zij recht op heeft. Tevens kunnen dan de diverse toeslagen of regelingen dan automatisch aangevraagd en getoetst worden.

3D.Utrecht.nl

De Digital Twin Utrecht maakt het mogelijk om in 3D door onze stad te reizen terwijl je kiest welke data je wilt zien (bijvoorbeeld een nieuwe gebiedsontwikkeling, hittestress of maatschappelijke huisvesting. Dit maakt het mogelijk om veel meer inzicht te verschaffen voor beleidsvorming en participatie.

Visdeurbel

De lente is in aantocht. De vissen komen er aan. Utrecht zet haar sluisdeuren open en verwelkomt de vissen. Help jij mee?

Zie je een vis? Druk op de bel!
Vissen zwemmen ieder voorjaar vanaf de Vecht, via de Oudegracht en de singels, naar de Kromme Rijn. Dwars door Utrecht heen, op zoek naar een plek om eitjes te leggen en zich voort te planten. Soms moeten ze lang wachten bij de Weerdsluis, omdat de sluisdeuren in het voorjaar niet vaak open gaan. Daarom hangt onder water bij de sluis een camera. De live-beelden zie je hieronder. Zijn er vissen in beeld? Druk dan op de visdeurbel. De sluiswachter krijgt een seintje en kan, als er veel vissen zijn, de sluis openen. Zo help je vissen de gracht door.

De sluis is laatst geopend op 4 april, 09:00

Op dit moment kijken er **24 mensen** naar de livestream!

Wil je de stream op je TV bekijken of enkel als screensaver gebruiken? Kijk dan bij voorkeur via YouTube.

Na rustige start verschijnen steeds meer vissen in beeld. De voorjaars migratie van vissen komt op gang! Je ziet met regelmaat een snoek, baars, winde, blankvoorn of brasem voorbij zwemmen.

Geen vis in beeld? Kijk ook eens naar de verzameling van de leukste vissenfoto's. Allemaal gemaakt door gebruikers van de visdeurbel. Of kom later nog eens terug, bijvoorbeeld als het buiten schemert of donker is. Dan zwemmen vissen vaak van de ene naar de andere plek.

De gemeente Utrecht in de metaverse
Naast het ontdekken en gebruik maken van de nieuwe technologie, zetten we in 2023 ook in op het toepassen van nieuwe technologie in maatschappelijke vraagstukken. In 2023 en verder gaan we in de Health Hub Utrecht onderzoeken wat wij kunnen leren van het online contact dat jongeren met elkaar hebben in (vormen van) de metaverse en wat dit kan betekenen voor de jeugdhulp. We pakken dit op met partners uit de Health Hub Utrecht, zoals KOOS, Lokalis, kennisinstellingen en de creatieve coalitie. Zo pakken we onze rol als aanjager, maken we nuttig gebruik van ons Utrechtse tech-ecosysteem om het maximale uit digitale ontwikkelingen te halen. Er zijn relevante links met de ontwikkeling van Digital Twin (3D technologie), BIM, het spoor Digitale Vaardigheden (Ander werk) en het spoor Innovatie (nieuwe technologie verkennen).